

Anjes Marten-Ligan

Život je lak, ne brini

Prevela s francuskog
Gordana Breberina

 Laguna

Naslov originala

Agnès Martin-Lugand

LA VIE EST FACILE, NE T'INQUIÈTE PAS

Copyright © Éditions Michel Lafon 2015, La vie est facile ne t'inquiète pas

Published by arrangement with Lester Literary Agency

Translation copyright © 2018 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Za moja tri muškarca...

Okončanje normalnog žaljenja nipošto nije zaboravljanje pokojnika, već sposobnost da se on smesti na pravo mesto u jednoj završenoj priči, sposobnost čoveka da se vrati životnim aktivnostima, planovima i željama koji daju vrednost postojanju.

Monik BIDLOVSKI, *Sanjam dete*

*Don't worry. Life is easy.**

ARON, *Little Love*

* Engl.: Ne brini. Život je lak. (Prim. prev.)

1

Kako sam mogla opet da popustim pred Feliksovim navaljivanjem? Nekim čudom uvek uspe da me nasamari: pronade neki argument, neko ohrabrenje kako bi me ubedio da to uradim. Svaki put nasednem, pomislivši da će se možda desiti nešto što će me navesti da popustim. A poznajem Feliksa kao zlu paru: ukusi su nam potpuno različiti. Kad god je razmišljao ili odlučivao umesto mene, neminovno bi omašio. Morala sam to da očekujem, tako dugo smo prijatelji. I evo, šesti put zaredom, provodila sam subotnje večere u društvu totalnog kretena.

Prethodne nedelje sam se družila s pobornikom zdravog života i organske ishrane. Kao da je Feliks potpuno zaboravio poroke svoje najbolje prijateljice. Celo večer sam slušala pridike zbog pušenja, alkoholizma i nezdrave ishrane. Taj hipik u japankama objasnio mi je

krajnje prirodno da je moja životna higijena katastrofalna, da ću završiti neplodna i da nesvesno flertujem sa smrću. Feliks nije ni morao da mu da podatke o meni. Nabacivši svoj najlepší osmeh, odgovorila sam mu da sam odlično upućena u temu smrti i želje za samoubistvom i otišla.

Kreten za ovu subotu bio je u drugačijem fazonu: prilično lep dasa, koji voli i može dosta da popije i ne soli drugima pamet. Ima, međutim, jednu manu koja nije zanemarljiva: izgleda da je uveren kako će me odvući u krevet pomoću priče o podvizima koje je izveo u društvu svoje ljubavnice po imenu Go Pro: „Ja i moja Go Pro spustili smo se letos niz zaleđeni potok... Zimus smo se moja Go Pro i ja bavili mogulom...“ Tuširao sam se sa svojom Go Pro... Znaš, pre neki dan sam se vozio metroom sa svojom Go Pro“ itd. To je trajalo više od sat, nije mogao da izgovori ni jednu jedinu rečenicu a da je ne pomene. U jednom trenutku sam se zapitala da li s njom ide i u klozet.

Naglo je začutao, a onda me je upitao:

„Da li sa Go Pro idem... gde? Mislim da nisam dobro razumeo.“

Uh! Razmišljala sam naglas. Dojadilo mi je više da ispadam oštrokonda koju ne zanima ono što joj ljudi pričaju i koja se pita šta uopšte tu radi. Rešila sam, međutim, da naglo povučem flaster: tako manje boli.

* Vrsta slobodnog skijanja koja podrazumeva izvođenje akrobatskih figura dok se skija po stazi sa izbočinama, grbama. (Prim. prev.)

„Slušaj, ti si nesumnjivo vrlo simpatičan momak, ali si previše zaljubljen u svoju kameru da bih poževela da se ubacim između vas dvoje. Preskočiću desert. A što se tiče kafe, sama ću je spremiti kod kuće.“

„U čemu je problem?“

Ustala sam i on je sledio moj primer. Umesto pozdrava, samo sam mu mahnula rukom, a onda sam se zaputila ka kasi; nisam toliko nekulturna da ga pustim da plati račun posle takvog fijaska. Pogledala sam ga još jednom i zauzdala grohotan smeh. Šteta što nemam Go Pro, pa da ovekovečim njegovu facu. Jadničak.

Sutradan me je probudio telefon. Ko se usuđuje da me probudi u nedelju, kad je toga dana spavanje dokasno za mene svetinja? Nisam ni morala da postavim sebi to pitanje!

„Da, Felikse“, progundah u telefonsku slušalicu.

„*And the winner is...*“*

„Začepi!“

Iznerviralo me je njegovo kikotanje.

„Čekam te za jedan sat, znaš već gde“, izgovori na jedvite jade pre nego što je prekinuo vezu.

Protegnuh se u krevetu kao mačka, pa pogledah na budilnik: 12.45. Moglo je da bude i gore. Koliko mi radnim danima uopšte ne pada teško da ustanem rano kako bih otvorila svoju kafe-knjižaru *Srećni ljudi čitaju i piju kafu*, toliko mi je nedeljom važno da se naspavam kako bih se oporavila, ispraznila glavu. Spavanje

* Engl.: A pobednik je... (Prim. prev.)

je ostalo moje utočište; u njega sam se najpre sklanjala od velike tuge, a kasnije od sitnih problema. Pošto ustanem, zadovoljno konstatujem da je dan lep; stiglo je parisko proleće.

Kad se spremim, uspem da se uzdržim i ne mašim za ključeve od *Srećnih ljudi*. Nedelja je, a ja sam se zarekla da neću više svraćati tamo na „Gospodov dan“. Prevalila sam, bez žurbe, put do Ulice arhiva. Tumarala sam, razgledala izloge pušeci prvu cigaretu koju sam zapalila toga dana, sretala redovne goste *Srećnih ljudi* kojima bih mahnula rukom u prolazu. Feliks je taj mirni šarm narušio kad sam stigla na terasu na koju idemo nedeljom.

„Šta to izvodiš? Malo je nedostajalo da me oteraju od našeg stola!“

„Dobar dan, obožavani moj Felikse“, odgovorih mu cmoknuvši ga u obraz.

On zažmiri.

„Previše si ljubazna, iza toga se nešto krije.“

„Ma ne! Pričaj mi kako si proveo večer. Kad si došao kući?“

„Onda kad sam te pozvao telefonom. Gladan sam, naručimo nešto!“

Pustih ga da mahne konobaru kako bi naručio branč. To mu je bila nova zanimacija. Zaključio je da će mu posle burnih subotnjih večeri branč bolje pomoći da ostane mlad i svež nego parče podgrejane pice. Otada traži da mu se divim, u stavu mirno, dok proždire kajganu, baget i kobasice i pije litar soka od pomorandže ne bi li utolio žeđ posle kasnog provoda.

* * *

Ja sam, kao i obično, pojela ono što je njemu ostalo; on mi ubija apetit. Sa naočarima za sunce nataknutim na nos, pušili smo zavaljeni u stolice.

„Hoćeš li ih videti sutra?“

„Kao i obično“, odgovorih mu nasmešivši se.

„Poljubi ih za mene.“

„Svakako. Ne ideš više tamo?“

„Ne, ne osećam više potrebu.“

„Kad se samo setim da ranije nisam htela tamo ni da kročim nogom!“

To je postao moj ritual ponedeljkom. Pošto su *Srećni ljudi* toga dana bili zatvoreni, odlazila sam kod Kolena i Klare. Imala sam sastanak s njima, po kiši, vetru, snegu... Volela da im pričam kako sam provela nedelju, dogodovštine iz *Srećnih ljudi*... Otkako sam ponovo počela da izlazim, detaljno sam prepričavala Kolenu svoje neuspešne sudare, činilo mi se da ga čujem kako se smeje i smejala sam se zajedno s njim, kao da smo u dosluhu. Bilo mi je, međutim, mnogo teže da se poveravam Klari. Uspomena na ćerku uvek me je gurala u vrtlog bola. Mahinalno prinesoh ruku vratu; upravo sam za vreme jednog od tih razgovora u četiri oka sa Kolenom skinula s lančeta burmu koja je na njemu visila kao privezak. Zauvek.

Ima već nekoliko meseci kako je ne nosim. Objasnila sam Kolenu kako sam razmislila i kako nameravam da prihvatim Feliksov predlog i krenem ponovo da izlazim.

„Ljubavi... ti si tu... uvek ćeš biti tu... ali otišao si... daleko si i nikad se nećeš vratiti, pomirila sam se s tim... znaš, želim da pokušam...”

Igrajući se vrhovima prstiju s burmom, uzdahnula sam i pokušala da progutam suze.

„Počinje da me opterećuje... Znam da se ti nećeš ljutiti na mene zbog toga... mislim da sam spremna... skinuću je... osećam da sam te prebolela... uvek ću te voleti, to se neće promeniti, ali sada je drugačije... umem da živim bez tebe...”

Poljubila sam nadgrobnu ploču i skinula lanče. Oči su mi bile pune suza. Snažno sam stegla burmu u šaci. A onda sam ustala.

„Vidimo se sledeće nedelje, ljubavi moje. Klaro... mama... mama te voli.”

Otišla sam ne okrećući se.

Feliks prekinu moje razmišljanje lupivši me po butini.

„Idemo pešice, lepo je vreme.”

„Pratim te u stopu!”

Šetali smo kejom. Kao i svake nedelje, Feliks je hteo da predemo preko Sene i odemo u Bogorodičinu crkvu da zapali sveću. „Moram da se iskupim za grehe”, pravdao se. Nisam glupa: sveća je bila namenjena Klari i Kolenu, tako je održavao vezu s njima. Dok se on unutra predavao svojim mislima, ja sam strpljivo čekala ispred katedrale i posmatrala turiste koje su napadali golubovi. Uspela sam da popušim cigaretu pre nego što sam prisustvovala rimejku pogibije majke Amelije Pulen, koju je Feliks maestralno odigrao. Vrisak je bio

za Oskara! Fantastični glumac, koji me je uhvatio s leđa za ramena, pozdravio je onda oduševljenu imaginarnu publiku i mirno me poveo nazad u naš dragi Mare i suši-bar u koji smo odlazili nedeljom uveče.

Feliks je pio sake. „Klin se klinom izbija“, govorio mi je. Ja sam se pak zadovoljila pivom čingdao. On pređe u napad između dve rolnice maki i zatraži da mu podnesem izveštaj. Biću kratka!

„I šta zameraš tipu od juče?“

„Što se ne odvaja od kamere!“

„Opa! To je baš uzbudljivo.“

Pljesnuh ga po glavi.

„Kada ćeš shvatiti da se moj seksualni život razlikuje od tvog?“

„Tvoj je tužan“, primeti on sa žaljenjem.

„Idemo kući? Film na prvom programu nas neće čekati.“

Feliks me, kao i uvek, otprati do ulaza u zgradu u čijem su prizemlju bili *Srećni ljudi*. I snažno me stegnu, kao i uvek.

„Hoću nešto da te zamolim“, rekoš mu dok sam još bila u njegovom zagrljaju.

„Šta?“

„Prestani, molim te, da izigravaš sajt za upoznavanje, ne mogu više da traćim vreme na neuspešne večernje izlaske. To je obeshrabrujuće!“

On me odgurnu.

„Ne, neću prestati. Hoću da upoznaš nekog dobrog, simpatičnog momka s kojim ćeš biti srećna.“

„Upoznajesh me samo s budalama, Felikse! Sama ću se snaći.“

Prodorno me je gledao.

„Još misliš na onog svog Irca?“

„Prestani da lupetaš! Ima godinu dana kako sam se vratila iz Irske. Da li sam ti ponovo pominjala Edvarda? Nisam! On nema nikakve veze s tim. To je završena priča. Nisam ja kriva što me upoznajesh samo s blesanima!“

„U redu, u redu! Ostaviću te neko vreme na miru, ali moraš da budeš otvorena za nove susrete. Ti znaš isto tako dobro kao ja da bi Kolen voleo da imaš nekoga u životu.“

„Znam. I nameravam da ga pronađem... Laku noć, Felikse. Vidimo se sutra! Sutra je veliki dan!“

„Yes!“

Cmoknula sam ga i ušla u zgradu. Uprkos Feliksovom navaljivanju, nisam htela da se odselim odatle. Volela sam da živim iznad *Srećnih ljudi*, u svom stančiću. Bila sam u srcu aktivnosti, to mi je odgovaralo. I pre svega, tu sam krenula iz početka, bez ičije pomoći. Krenula sam stepenicama, radije nego liftom, i popela se na peti sprat. Kad sam ušla u stan, naslonila sam se leđima na vrata i zadovoljno uzdahnula. Uprkos našem poslednjem razgovoru, provela sam divan dan sa Feliksom.

Suprotno onome što je on mislio, nikad nisam gledala filmove na prvom programu. Pustila bih muziku – večeras je to bila Ogirova pesma *King and Cross* – i započela ono što sam zvala svojim „spa večerima“. Rešila sam da malo više brinem o sebi, a ima li boljeg

trenutka od nedelje uveče da se odvoji vreme za masku, piling i sve ostale ženske trikove?

Sat i po kasnije najzad sam izašla iz kupatila; lepo sam mirisala i koža mi je bila meka. Sipala sam sebi poslednju šolju kafe za taj dan i strovalila se na trosed. Zapalila sam cigaretu i pustila um da luta. Feliks nikad nije saznao šta me je navelo da potisnem Edvarda u dubine svog pamćenja kako ne bih više mislila na njega.

Po povratku iz Irske nisam ni sa kim ostala u vezi: ni sa Ebi i Džekom, niti sa Džudit, a pogotovo ne sa Edvardom. On mi je, naravno, najviše nedostajao. Sećanje na njega vraćalo se u talasima, ponekad prijatnim, a ponekad bolnim. Ali što je vreme više proticalo, to sam bila sigurnija da nikad neću saznati šta je s njima, a naročito s njim. Posle toliko vremena to više ne bi imalo nikakvog smisla; otada je prošlo više od godinu dana... A ipak...

Oko šest meseci ranije, jedne zimske nedelje, dok je pljuštalo kao iz kabla, ostala sam kod kuće i bacila se na sređivanje plakara; naletela sam na kutiju u koju sam stavila fotografije na kojima smo nas dvoje, snimljene na Aranskim ostrvima. Otvorila sam je i raznežila se kad sam ponovo videla njegovo lice. Odjurila sam, kao pomahnitala, do telefona, pronašla njegov broj u imeniku i pritisnula dugme za zvanje. Htela sam, ne,

morala sam da saznam šta je s njim. Svaki put kada bi se začula zvonjava, bila sam u iskušenju da prekinem vezu, rastrgnuta između straha da ću čuti njegov glas i snažne želje da ponovo uspostavim vezu s njim. I onda se uključila telefonska sekretarica: čulo se samo njegovo ime, koje je izgovorio svojim promuklim glasom, i *biiiiip*. Promrmljala sam: „Ovaj... Edvarde... To sam ja... Dijan. Htela sam... htela sam da čujem... uh... kako si... Pozovi me... molim te.“ Kad sam spustila slušalicu, pomislila sam da je glupo što sam to uradila. Išla sam ukrug, grizući nokte. Opsednuta željom da ga čujem, saznam da li me je zaboravio, celo večer se nisam odmicala od telefona. Čak sam posle deset ponovo pokušala da ga dobijem. Nije se javio. Sutradan ujutru, kad sam se probudila, nazvala sam sebe svakojakim pogrdnim imenima, pošto sam postala svesna koliko je taj moj potez bio smešan. Moj suludi postupak pokazao je da nema više Edvarda: on će ostati samo jedna epizoda u mom životu. On mi je pomogao da se oslobodim odanosti Kolenu. Sada sam se oslobodila i njega. Bila sam spremna da se okrenem drugima.

2

Kad sam tog ponedjeljka ujutru otvorila oči, uživala sam u značaju tog dana. Kada uveče budem legla, biću jedina vlasnica kafe-knjižare *Srećni ljudi čitaju i piju kafu*.

Po povratku iz Irske, trebalo mi je nekoliko nedelja da se rešim da se javim roditeljima. Uopšte nisam imala želju da se svađam s njima, niti da slušam njihove primedbe na račun mog života. Kad sam konačno okrenula njihov broj, pozvali su me na večeru i ja sam pristala. Stigavši, osetila sam se neprijatno, kao i svaki put kada bih ušla u njihov stan. Nismo mogli normalno da komuniciramo. Moj otac je ćutao, a majka i ja smo okolišale, ne uspevajući da pronađemo temu za razgovor. Kad smo seli za sto, otac je najzad odlučio da mi se obrati:

„Kako ide posao?“, upita me podrugljivo.

Zbog njegovog tona i pogleda koji je bežao, krenuh da se branim:

„Stajem polako na noge. Nadam se da će za dva meseca računati biti u plusu. Imam ideje koje treba da razradim.“

„Ne pričaj gluposti, ti se uopšte ne razumeš u to. To ti govorimo otkako je Kolen poginuo. On je radio u ordinaciji i, uz to, vodio i prodavnicu.“

„Učim, tata! Želim da uspem i uspeću!“

„Ti nisi sposobna za to, zato nameravam da uzmem stvari u svoje ruke.“

„Mogu li da znam kako?“

„Pošto sumnjam da ćeš ponovo pronaći muškarca kadrog da sve radi umesto tebe, angažovaću pouzdanog i ozbiljnog menadžera. Ako hoćeš i dalje da izigravaš konobaricu, neće te sprečavati. Tako ćeš biti zaokupljena nečim.“

„Tata, nisam sigurna da razumem...“

„Vidim po tvom izrazu lica da odlično razumeš, ne ponašaj se kao neko dete!“

„Nemaš pravo to da uradiš!“

Naglo sam ustala, oborivši stolicu.

„*Srećni ljudi* su moja kuća!“

„Ne, to je naša kuća!“

Pobesnela sam duboko u sebi, ali sam u suštini znala da je moj otac u pravu. Oni su bili pravi vlasnici *Srećnih ljudi*: pošto ih je Kolen umirio i ohrabrio, izvadili su čekovnu knjižicu da bih ja imala neku zanimaciju.

„Slobodno napravi scenu ako te to zabavlja“, nastavio je. „Dajem ti tri meseca.“

Otišla sam zalupivši vrata. U tom trenutku sam shvatila da sam se promenila, da sam očvrstnula. Ranije bih bila skrhana, ponovo bih potonula u depresiju.

Ovoga puta sam bila odlučna, imala sam plan. Oni tada nisu znali da sam već pokrenula posao.

Stala sam na noge, počevši od toga što sam uvela besplatan bežični internet. Zahvaljujući tome, privukla sam studente – neki su provodili celo popodne u kafeu, učeći u dnu sale. Snizila sam cenu kafe i piva, što mi je obezbedilo njihovu odanost. Većina je na kraju stekla naviku da kod mene kupuje knjige, znajući da ću dati sve od sebe kako bih im pronašla naslov koji će im spasti rad. Za razliku od perioda kad je Feliks sam vodio kafe, *Srećni ljudi* su se sada svakodnevno otvarali u navedeno vreme, što je dalo rezultate. To mi je omogućilo da gostima ulijem osećaj sigurnosti: niko nije više naizlazio na zatvorena vrata.

Gučva je dostizala vrhunac triput dnevno: ujutru, kad su ljudi dolazili na kafu pre nego što krenu na posao; u podne, za vreme pauze za ručak – ljubitelji književnosti u potrazi za novim romanima zaboravljali su da jedu; i uveče, kad su dolazili na piće posle posla – tada bi popili čašicu za šankom i, s vremena na vreme, kupili neku knjigu kako bi imali čime da se zanimaju kad ostanu sami. Feliks je u određenim razmacima dobijao odrešene ruke da organizuje tematske večeri, u čemu je nenadmašan. Uvek bi pronašao nekog luckastog, neverovatno obrazovanog govornika, koji bi debatovao o pokrenutoj, obavezno škakljivoj temi, i alkohol bi tekao u potocima. Zbog toga su učesnici redovno odlazili s po nekoliko knjiga ispod miške i nisu baš tačno znali o čemu se razgovaralo. A Feliksova

napojnica je bila izražena u obećanjima ludog noćnog provoda. Ja tome nikad nisam prisustvovala – to je bila njegova stvar; ostavila bih ga da se zabavlja i žmurila sam na njegove šokantne goste.

Želela sam da *Srećni ljudi* postanu kafe-knjižara u kojoj je svima prijatno i gde vlada tolerancija, u kojoj ima mesta za sve vrste knjiga. Želela sam da čitaoci uživaju, da čitaju ono što žele, ne stideći se zbog toga. Nije bilo važno da li hoće neku nagrađenu knjigu ili neki bestseller, jedino je bilo bitno da čitaju i pritom nemaju utisak kako neko osuđuje njihov izbor. Meni je čitanje oduvek pričinjalo zadovoljstvo, želela sam da ga osete i otkriju i ljudi koji dolaze u moj kafe, da čak i oni koji to uporno odbijaju pokušaju da se upuste u tu pustolovinu. Na mojim policama su bili pomešani svi žanrovi; kriminalistički roman, klasici, ljubavni roman, poezija, književnost za mlade, književna svedočanstva, bestseleri i naslovi štampani u ograničenom tiražu. Feliks, redovni gosti i ja redovno smo se sastajali u mom kafeu, u kome je bilo svega i svačega. Dopađao mi se taj lov na blago – KNJIGU – u koji smo svi zajedno polako uključivali nove goste.

Danas su *Srećni ljudi* moj siguran oslonac. Oni su mi omogućili da isplivam na površinu, ponovo izgradim svoj život u Parizu, shvatim koliko posao blagotvorno deluje na mene, dokažem samoj sebi – ako već nisam dokazala svojim roditeljima – da sam sposobna nešto da uradim. Zahvaljujući *Srećnim ljudima*, ponovo mogu da gradim međuljudske odnose, žena sam koja

radi i prihvata sebe takvu kakva je. Trebalo je da izgubim ono što mi je najdraže kako bih shvatila koliko sam vezana za to mesto, za ta četiri zida. Za poslednjih dvanaest meseci nisam uzela nijedan slobodan dan, nisam mogla da napustim to mesto i nikad više neću pustiti Feliksa da sam vodi moj kafe.

Jedini neuspeh u našem poslu nije bio posledica nedostatka gostiju; za njega sam ja bila odgovorna. Došla sam na ideju da sredom po podne uvedem čitalačke radionice za decu. Feliks me je podržao, znao je da obožavam dečju književnost. Reklamirali smo se, razdelili smo letke po školama i igraonicama u kraju... Obnovila sam zalihe voćnih sirupa i, pre svega, dečjih knjiga. Veliki dan je došao. Kad sam videla kako prve mame pristužu na vrhovima prstiju, zajedno sa svojim mališanima, zvonice na vratima me je nateralo da poskočim, prvi put posle tolikih nedelja; sakrila sam se iza bara. Samo sam ih pozvala da se smeste u maloj sali u dnu. Zamolila sam Feliksa da im posveti pažnju dok ja napolju pušim. Pošto se nikako nisam vraćala unutra, došao je kako bi mi rekao da samo mene čeka; bilo je predviđeno da ja vodim radionicu. Pridružila sam im se posrćući. Kad sam počela da čitam *Plavog psa*, nisam prepoznala sopstveni glas.

Kad mi je prišao jedan trogodišnjak, shvatila sam da sam napravila veliku grešku. Spustila sam pogled na njega, ustuknula i počela da se tresem. U tom trenutku sam poželela da je to Klara, da mi je prišla kako bi mi se popela u krilo da izbliza vidi knjigu. Ja bih joj onda

zarila nos u kosu. Knjiga mi je ispala iz ruku i pozvala sam Feliksa u pomoć. Nije mu dugo trebalo, pošto je bio tu, motrio je na mene. Preuzeo je štafetu, zasmeyavao je decu, a ja sam se popela u svoj stan i zabarikadirala se unutra. To veče i noć provela sam ispod jorgana, vrišteći u jastuk, plačući i dozivajući Klaru.

Sutradan smo vratili knjige izdavačima. Taj nervni slom mi je pokazao da se nikad neću oporaviti od gubitka ćerke. Muža sam mogla da prebolim, ali ne i nju. Upravo sam shvatila da nikad više nijedno dete neće ući ni u moj život, ni u *Srećne ljude*.

Uprkos tom incidentu, donela sam odluku. Zakažala sam sastanak u banci kako bih videla šta je ostalo od Kolenovog životnog osiguranja. Potrudio se da me zbrine. Neću više uludo trošiti taj novac, treba da ga iskoristim za nešto važno, za nešto što bi ga usrećilo. Trebao mi je plan dostojan mog muža i ovo je bilo savršeno rešenje: otkupiću *Srećne ljude* od roditelja.

Došao je taj veliki dan: okončala sam višemeseču bitku s roditeljima. Taj događaj me nije sprečio da odem kod Kolena i Klare. Koračala sam stazama na groblju uzdignute glave i sa osmehom na usnama. Kad sam spustila buket belih ruža, morala sam da se izvijem kako bih klekla tako da ne izgledam smešno: obukla sam crnu haljinu koja mi je bila malčice tesna i obula cipele s visokim potpeticama – prošla je čitava večnost otkako sam to poslednji put uradila. Roditelji su me

sigurno opisali javnom beležniku kao neodgovornu i depresivnu ženu, htela sam da ih uverim u suprotno.

„Ljubavi, danas je veliki dan! Večeras ću biti kod svoje kuće. Nadam se da si ponosan na mene, ovo radim zbog vas dvoje. A pošto ja ništa ne radim polovično, Feliks i ja ćemo posle potpisivanja napraviti žurku! Kad sam mu rekla za to, pomislila sam da će zaplakati od sreće. Život se nastavlja... to mi je čudno... Ne mogu da ostanem duže, čekaju me da potpišem! Volim vas, ljubavi moje. Klaro... mama... mama je tu...”

Poljubila sam njihov spomenik i otišla s groblja.

Čitanje ugovora kod javnog beležnika obavljeno je u miru i tišini. Stigao je veliki trenutak: potpisivanje. Uspela sam tek iz drugog pokušaja – toliko sam drhtala. Ponela su me osećanja, uspela sam, mislila sam samo na Kolena i na tu novu Dijan. Kad sam ponovo sela na stolicu, suze su mi navrle na oči. Srela sam majčin bezizražajan pogled. Beležnik mi je onda pružio parče papira koje je potvrđivalo da su *Srećni ljudi* sada u mom vlasništvu. U kupoprodajnom ugovoru je stajalo crno na belo da sam udovica bez dece. Ljubazno nam je saopštio da možemo da idemo. Kad smo se obreli na pločniku, okrenula sam se ka roditeljima; ne znam ni sama šta sam očekivala od njih.

„Nismo verovali da ćeš istrajati“, rekao mi je otac.
„Nemoj i ovoga puta da uprskáš.“

„To mi nije namera.“

Pogledala sam majku. Prišla mi je i poljubila me srdačnije nego inače.

„Nikad nisam umela da budem majka kakva ti je bila potrebna“, šapnula mi je na uvo.

„Tužna sam zbog toga.“

„A ja sam očajna.“

Pogledasmo jedna drugu u oči. Htela sam da je pitam: „Zašto?“, ali sam po njenom izrazu lica shvatila kako ne može da podnese moja pitanja, moje prebacivanje. Majčin oklop je pucao, kao da je najzad mogla da oseti grizu savesti. Ali zar nije bilo prekasno? Otac ju je uzeo pod ruku i rekao joj kako je vreme da pođu. Umesto da me obodre, rekli su mi: „Vidimo se uskoro.“ Otišli su jednom stranom ulice, a ja drugom. Stavila sam naočare za sunce i zaputila se u *svoju* kafe-knjižaru *Srećni ljudi čitaju i piju kafu*. Spustila sam se Sevastopoljskim bulevarom do Ulice Rivoli. Nisam išla uskim uličicama, mamili su me veliki bulevari, htela sam da prođem pored gradske većnice, da se guram s prolaznicima kod robne kuće BHV. Kad sam najzad skrenula levo u Ulicu Vjej di templ, ostalo mi je da prevalim još samo stotinak metara do svoje kuće. Kad se začulo zvono iznad vrata, pomislila sam da su me Feliksovi doušnici pratili celim putem, pošto je otvorio šampanjac upravo u trenutku kad sam prelazila preko praga. Šampanjac je pokuljao na šank. Nije se potrudio da mi ga sipa u čašu: pružio mi je bocu.

„Opasnice!“

Otpih iz flaše. Mehurići mi nadražiše kvržice na jeziku.

„Jebote! Pa sad si mi ti gazdarica!“

„To je super!“

„Bolje ti nego tvoj otac“, reče uzevši mi bocu.

„Uvek ćeš biti moj omiljeni ortak, Felikse.“

On me snažno privuče k sebi, pa i sam otpi gutljaj.

„Auu, al' je resko ovo vino!“, reče zacakljenih očiju, pustivši me.

„Hoću ponovo da uživam u dobrom provodu!“

Nisam se ni popela da se presvučem. Obrisala sam šampanjac sa šanka i zatvorila kafe. Feliks me je poveo u obilazak barova. On je bio poznata faca u gradu i svuda mu je priređivan kraljevski doček. Kokteli su bili unapred odabrani: moj najbolji prijatelj je pažljivo isplanirao to veče. Svi njegovi ljubavnici i kandidati za ljubavnike trudili su se da mi naprave mesto; ako me je Feliks voleo, morali su da brinu o meni. Naš obilazak su obeležili neobični susreti, crveni tepisi, konfete, cveće u mojoj kosi – sve to imalo je za cilj da se to jedno veče osećam kao princeza. Luda atmosfera koju je Feliks organizovao opijala me je možda i više od alkohola kojim su me služili.

Došlo je vreme da večeramo. Svratili smo u jedan bar na tapase, koji sigurno neće moći da upiju sve ono što smo sasuli u sebe. Za nas su bila rezervisana mesta za šankom. Feliks je odlično znao da volim da se natakarim na barsku stolicu kako bih videla sve što se dešava. Čekala nas je boca crnog vina. Feliks podiže čašu.

„Za tvoje roditelje, koji te neće više izluđivati!“

Ništa mu ne odgovorivši, otpih prvi gutljaj. Vino je bilo jako, moćno, kao i sve ono što sam u tom trenutku proživljavala.

„Nemam više porodicu, Felikse...“

Nije znao šta da mi odgovori.

„Uviđaš li ti to? Ništa me više ne vezuje za roditelje, nemam ni brata, ni sestru. Kolen i Klara nisu više tu. Jedino si mi ti ostao. Ti si moja porodica.“

„Mi smo par otkako smo se upoznali na faksu, to se nikad neće promeniti.“

„Sve smo uradili zajedno!“

„Jedino nismo spavali!“

Užasna slika za oboje! On stavi prst u usta kao da hoće da povraća. Ja uradih to isto. Ponašali smo se kao dvoje pubertetlija!

„Ali ako se predomisliš u vezi s klincima, a ne pro-nađeš nekog dobrog momka, mogu da ti pozajmim spermu. Naučiću dete kako se živi.“

Ispljunuh vino. On prsnu u smeh.

„Kako možeš da izvališ takvu glupost?“

„Postali smo sentimentalni, a to mi ide na živce.“

„U pravu si! Hoću da plešem, Felikse.“

„Tvoja želja je za mene zapovest.“

Zaobišli smo red ispred noćnog kluba: Feliks je imao vezu. Šokirala sam se i umrla od sramote kad je izbacivača poljubio u usta. Poslednji put sam ga videla da se tako ponaša na mojoj devojačkoj večeri! Velika boca šampanjca čekala nas je u VIP separeu. Nakon što sam iskapila dve čaše, bila sam spremna. Njihala sam kukovima, žmureći. Osećala sam se živo, deset godina mlađe, isprala sam tugu iz sebe, bilo mi je dozvoljeno da uživam u životu.

„Naručio sam pesmu za tebe“, šapnu mi Feliks na uvo. „Iskoristi priliku, neće je puštati celo veče bez prekida.“

Dva para ruku me podigoše na podijum. Bas-linija i bubnjevi baciše me u trans. Nekoliko minuta sam bila kraljica večeri uz *Panic Station* grupe *Mjuz*. Nedeljama sam slušala tu pesmu bez prestanka, Feliks nije više mogao da izdrži. Čak me je zatekao kako je slušam dok čistim u kafeu. Sada sam imala publiku. Naterah ga da zajedno sa mnom otpeva refren: *Ooo, one, two, three, four, fire's in your eyes. And this chaos, it defies imagination. Ooo, five, six, seven minus nine lives. You've arrived at panic station.*

Oko četiri ujutru smo odlučili da se vratimo kući. To je bilo mučno i neprijatno za sve koji su spavali. Ja sam i dalje pevala svoju pesmu iz sveg glasa, dok je Feliks, koji je sakrio bocu šampanjca ispod jakne, izigravao prateći vokal. Otpratio me je do ulaza u zgradu u čijem su se prizemlju nalazili *Srećni ljudi*. Bacio je pogled na izlog.

„Srećni ljudi sami odlučuju o svom životu! Sad si svoj na svome!“

„Strava!“

„Hoćeš li uspeti da se popneš?“

„Yes!“

Poljubismo se.

„Laku noć, porodice moja“, rekoh mu.

„Hoćemo li da nastavimo žurku?“

„Ni slučajno!“

Pustih ga i otvorih vrata.

„Uzgred, sutra pre podne će biti zatvoreno, spavaj.“

„Hvala, gazdarice!“

On ode čio i veseo, kao da ga je okrepila vest da će moći da spava dokasno. Nije znao da nameravam da otvorim na vreme.

Buđenje je bilo surovo. Pretražila sam poluzatvorenih očiju ormarić s lekovima i progutala tabletu paracetamola pre prve jutarnje kafe. Za mene je to u normalnim okolnostima bilo nezamislivo. Istuširala sam se hladnom vodom kako bih razbistrila misli. Dok sam obuvala cipele, pomislih kako najveća greška koju sam napravila prethodne večeri nije bio odlazak u provod sa Feliksom, već činjenica da sam ostala u cipelama s visokim potpeticama. Radiću u japankama u aprilu!

Kao i svakog jutra, svratila sam do pekare da kupim kroasan i buhtlu sa čokoladom. Onda sam otvorila *Srećne ljude*. Nisam zatvorila vrata: svež jutarnji vazduh pomoći će mi da ostanem budna – nema veze što su mi stopala ledena. Uključila sam aparat i pripremila trostruku dozu kafe. Stigoše prvi gosti, koji su se polako rasanjivali zajedno sa mnom, prelistavajući *Parizjen*. Kad je prošao taj prvi talas, malo sam pospremila, proverila zalihe i račune, kao što sam radila svakog jutra u proteklih godinu dana, a onda sam preletela preko tekstova o najnovijim knjigama. Znala sam da ću neko vreme uživati u miru pošto Feliks neće ustati pre podneva. Neka iskoristi priliku! Ništa se nije promenilo, a ipak je sve bilo drugačije. Iz te bitke s roditeljima izašla sam kao zrela i uravnotežena osoba. Ništa im više nisam dugovala. Moj život se nije završio posle raskida s njima, iako sam zbog toga osećala izvesnu ogorčenost.

3

Dok sam u predvečerje tog sunčanog dana pušila na pločniku, naslonjena na izlog, jedan gost je provirio unutra. Pogledala sam ga, ali mi nije ništa rekao – Feliks će se pobrinuti za njega. Kad sam se vratila u kafe, moj ortak je vrteo palčeve za šankom, a gost je zbunjeno razgledao knjige poredane nelogičnim redosledom. Krenuh ka njemu.

„Dobar dan, mogu li da vam pomognem?“

On se okrenuo prema meni, ali ništa nije rekao. Neodređeno se nasmeših.

„Uh... dobar dan... mislim da sam pronašao ono što mi treba“, reče on uzevši nasumice neku knjigu. „Ali...“

„Da?“

„Bar je još otvoren?“

„Naravno!“

„Popiću pivo.“

On sede za šank i, kad sam mu donela kriglu piva, pogleda me i nasmeši mi se u znak zahvalnosti. Onda

krenu da kucka po telefonu. Neupadljivo sam ga posmatrala. Bilo je nečeg umirujućeg u tom čoveku. Bio je privlačan, ali nisam znala da li bih se okrenula za njim na ulici. Feliks pročisti grlo i vrati me u stvarnost. Njegovo smeuljenje me je iznerviralo.

„Šta je?“

„Možeš li da zatvoriš? Čekaju me...“

„Nema problema, ali ne zaboravi: sutra stiže roba, ne želim da se opet ušinem.“

„U koliko sati?“

„U devet.“

„Računaj na mene.“

On uze jaknu, cmoknu me u obraz i ode. Nekoliko minuta kasnije, mom gostu zazvoni telefon; izgleda da ga je taj poziv naljutio. Ne prekidajući razgovor, ispio je pivo, ustao i upitao me pogledom koliko duguje. Plati mi, pa reče sagovorniku da ne prekida vezu. Prekrivši rukom telefon, reče mi:

„Prijatno... ovde vam je baš lepo.“

„Hvala.“

Zatim se okrenuo i otišao. Zvonce koje zazveča kad je izašao izmami mi osmeh. Zavrteh glavom i reših da zatvorim malo ranije.

Bila sam, naravno, sama kad je narednog jutra stigla roba. Da bih dala oduška svom gnevu, pozvala sam Feliksa telefonom. Ostavila sam poruku na govornoj pošti: „Felikse, nosi se! Opet ću morati sve sama da uradim!“

Zamolih dostavljača da mi pomogne da unesem kutije u kafe, ali bez uspeha. Zurila sam, povijenih leđa, u kamion dok je izlazio iz ulice. Kad sam zavrnila

rukave i uzela prvi paket – onaj najmanji – neko me oslovi:

„Sačekajte! Ja ću vam pomoći!“

Gost od prethodne večeri nije mi ostavio vremena da reagujem: uze mi paket iz ruku.

„Šta vi ovde radite?“, upitah ga.

„Stanujem u ovoj četvrti. Gde ovo da stavim?“

Odvodoh ga do ostave koja nam je služila kao magacin, nastavivši da ga ispitujem:

„Nisam vas ranije viđala u kraju.“

„Nije ni čudo, doselio sam se pre tri nedelje. Ja sam vas primetio... već prvog dana, uh... u stvari, vaš kafe... Ukratko, tek sam juče našao vremena da dođem i malo bolje pogledam. Dobro... Da i sve ostale stavim ovde?“

„Ne, ostavite to, snaći ću se sama. Nemojte da zakašnite zbog mene.“

„Ma hajte, molim vas!“, odvrati mi on sa širokim osmehom, pa skinu jaknu i uze sledeću kutiju.

Bio je neverovatno efikasan; sve je za deset minuta bilo uneto.

„Gotovo! Kao što vidite, nije dugo trajalo.“

„Hvala... Imate li još malo vremena?“

„Imam“, odgovori mi on i ne pogledavši na sat.

„Pripazite dva minuta na kafe.“

Otrčah u pekaru i kupih malo više peciva nego obično. Kad sam se vratila u *Srećne ljude*, famozni gost je i dalje stajao tamo gde sam ga ostavila.

„Odgovara li vam da naknada bude u vidu doručka?“

„Ako me budete oslovljavali po imenu i ako prestanete da mi persirate!“

Nasmeših se i pružih mu ruku.

„Dijan.“

„Olivje, drago mi je...“

„Tvoj sam dužnik. A sad za sto!“

Predoh s druge strane šanka i shvatih da se previše smešim. Olivje sede na barsku stolicu.

„Kafa?“

„Izgleda da kafa usređuje ljude...“

„Čaj takođe.“

„Ne, kafa je sasvim u redu.“

Doručak se odužio, pričali smo o četvrti, kiši, lepom vremenu... Bilo je prijatno. Olivje je stvarno bio šarmantan i više nego simatičan sa svojim nasmejanim očima i rupicama na obrazima. Upravo mi je govorio da je fizioterapeut kad je pogledao na sat.

„O ne! Moj prvi pacijent.“

„Oh... žao mi je, ja sam kriva.“

„Ma ne, ja sam, ovde mi je tako prijatno. Mislim da ću često svraćati.“

„Vrata će ti uvek biti otvorena. Hajde! Briši!“

On istrča napolje.

Nepunih pet minuta kasnije, pojavi se Feliks sa glupavim osmehom na usnama.

„Kakav lenjivac! Stižeš posle bitke!“

„Vidim da si se ti okrepila posle bitke! Osim toga, koliko sam video, nisi se oznojila.“

Razrogačih oči i zinuh od čuda.

„Kako... kako... kako to...“

„Kafa preko puta ima ukus mokraće, ali sam imao savršen pogled na vaše ljubavisanje!“

„Isplanirao si sve ovo.“

„To je juče bilo očigledno. Taj tip je zacopan u tebe, danima se mota oko *Srećnih ljudi*. Jutros sam sproveo test. On je čestit momak, vidim da ti se sviđa.“

„Ali... ne, nimalo...“

„Oh, ona je zaljubljena i glupa, to je tako slatko!“

On me pljesnu po glavi, prvi put toga dana.

„Simpatičan je i to je sve. Pusti me na miru. Osim toga... možda nikad više neće kročiti ovamo.“

„Pričaj ti to nekom drugom!“

Još iste večeri uhvatila sam sebe kako pomno pratim kretanje na ulici. Zatvorila sam kafe. Nisam ponovo videla Olivjea. Nisam priznavala sebi da sam razočarana. Iskoristih, međutim, grozničavost koja me je obuzela: bila sam opijena, lebdela sam, oduševljena što sam ponovo pronašla opuštenost u svakodnevnom životu. Zaista sam se prvi put tako osećala: prisustvo nekog muškarca me je uzbuđivalo i izazivalo moje zanimanje.

Dva dana kasnije Olivje mi se i dalje motao po glavi. Stigao je trčecim korakom dok sam okretala ploču na vratima, spremajući se da zatvorim. Naslonio se rukama na kolena, pokušavajući da dođe do daha. Otvorih vrata.

„Uspeo sam!“, reče mi.

„Zatvoreno je!“

„Znam, ali još si tu. Dve večeri te nisam video, danas je to moralo da mi pođe za rukom.“

„Šta hoćeš?“

„Da odemo na piće. Iz večeri u večer gledaš druge kako se opuštaju posle radnog dana. Ti takođe imaš pravo na to...“

Sigurno je primetio da sam šokirana.

„...osim ako te neko ne čeka... Izvini, trebalo je da pomislim na to... Dobro... e pa... idem...“

Već je krenuo nazad. Sustigoh ga na ulici. Nisam želela da ode. Bila sam srećna što ga ponovo vidim, to je bilo očigledno.

„Niko me ne čeka.“

„Stvarno?“

„Kad ti kažem!“

Popesmo se Ulicom Vjej di templ do Ulice Bretanj. Brzo pronadismo mesto na terasi. Olivje mi je postavio sijaset pitanja o *Srećnim ljudima*, ali sam izbegavala da mu kažem kako sam otvorila kafe. Pokušao je takođe da sazna ko je Feliks i u kakvom smo odnosu. Po izrazu njegovog lica shvatila sam da mu je laknulo što je moj ortak homoseksualac. Saznala sam da ima trideset sedam godina, da je dugo radio u Belgiji, gde je studirao, i da se pre nešto više od pet godina vratio u Pariz. „Koreni vuku“, objasni mi. Videla sam kako se bliži trenutak kada ću morati da mu pričam malo detaljnije o sebi. Tada reših da skratim naš izlazak: nisam bila sigurna da je spreman da čuje ko sam i kroz šta sam prošla. Bilo mi je lepo s njim i uspaničila sam se pri pomisli da će ga moje nedaće oterati. Ali ako između nas dvoje treba nešto da se desi, ne mogu da krijem svoju prošlost od njega. Neminovno ću morati da mu je otkrijem. To je stvarno bio veliki problem.

„Hvala ti na piću, Olivje, ali sad idem kući. Mnogo sam se lepo provela s tobom.“

„Zadovoljstvo je više nego obostrano. Gde stanuješ? Mogu li da te otpratim?“

„Živim iznad *Srećnih ljudi*. Ljubazno od tebe, ali nema potrebe da ideš sa mnom do kuće, mogu sama da se snađem.“

„Mogu li da pređem deo puta s tobom?“

„Ako baš želiš...“

Krenusmo nazad. Bilo mi je neprijatno, nisam više mogla da razgovaram s njim, izbegavala sam njegov pogled. Osećala se nelagoda. Nakon petominutne šetnje, Olivje reši da se zaustavi.

„Ostaviću te ovde...“

Okrenuh se prema njemu. I dalje se smešio, iako nekoliko minuta nisam prozborila ni reč.

„Mogu li i dalje da te posećujem u *Srećnim ljudima*?“, upita me.

„Kad god poželiš... Vidimo se uskoro.“

Napravila sam dva koraka unatraške, ne odvajajući pogled od njega, a onda mu okrenula leđa i zaputila se kući. Na pešačkom prelazu na uglu ulica Vjej di tampl i Katr fis bacih pogled preko ramena: Olivje, koji je i dalje nepomično stajao, mahnu mi rukom. Uzdahnuh i nasmeših se, pa produžih svojim putem. Nisam znala šta da radim... Kad sam stigla kući, otišla sam pravo u krevet. San mi dugo nije došao na oči.

Ako je narednih dana i primetio moju nervozu, Feliks to nije pokazao. Obavljala sam poslove kao i obično, ali sam sve vreme mozgala o Olivjeu i budućoj ljubavnoj vezi. Kako da mu opišem svoju situaciju, a da ga pri tom ne oteram od sebe? Želela sam da uđem u vezu i osećala sam se spremnom za taj korak, ali nisam htela

da se uplaši zbog moje prošlosti, krhkosti i posledica koje je to ostavilo na moj život.

Bilo je mirno subotnje veče. Celog dana je sijalo sunce i gosti su zaobilazili moj lokal, radije su sedeli na terasama. Razumela sam ih, to bih i ja uradila. Zatvorićemo ranije nego inače. Bila sam iza šanka, a Feliks je odsutno sedeo na barskoj stolici.

„Šta si planirao za večeras?“, upitah ga sipajući nam crno vino.

„Ne mogu da se odlučim, zovu me na sve strane, pa ne znam kome da ukažem tu počast.“

Sva sreća da ga imam: uvek uspeva da me nasmeje.

„A ti?“, dodade, nakon što smo se kucnuli čašama.

„Oh, gledaću *Najveći kabare*.“*

„Nije ti se javljao tvoj obožavalac?“

„Ne, trebalo je da pretpostavim da neće. Uostalom, zbrisaće čim sazna za Kolena i Klaru... i sve ostalo...“

„Ostalo? Misliš na to što ne želiš više da imaš decu? Ma to je smešno, to će se promeniti pre ili kasnije.“

Pri samoj pomisli na dete, počela sam da se tresem.

„Ne, ne verujem.“

„Trčiš pred rudu, Dijan. Niko ne traži od tebe da se odmah preudaš ili osnuješ porodicu. Upoznala si nekoga, lepo ti je s njim, pusti da stvari idu svojim tokom.“

„Ma ionako nema ništa od toga.“

„Nisam tako siguran, vidi ko dolazi...“

* Zabavna televizijska emisija u kojoj nastupaju klovnovi, mađioničari, žongleri, akrobate i drugi scenski umetnici. (Prim. prev.)

Ugledah Olivjea, koji se spremao da otvori vrata. Srce je htelo da mi iskoči iz grudi.

„Zdravo“, reče on ulazeći u kafe.

„Zdravo, Olivje“, odvrati mu veselo Feliks. „Izvoli!“

Feliks lupi po stolici pored sebe, pozvavši ga da sedne. Olivje oprezno krenu ka šanku, zatraživši pogledom dozvolu od mene.

„Piješ isto što i mi?“, ponudih ga.

„Zašto da ne?!“

Feliks se pobrinuo za razgovor: zasipao je Olivjea pitanjima o njegovom životu, poslu... Ovaj je rado pristao na to saslušanje. Moj najbolji prijatelj je, zaklanjajući se iza duhovitosti, pokušavao da utvrdi koliko je taj čovek pouzdan; poznavala sam ga dovoljno dobro i znala sam da bi dao sve na svetu samo da pronađem nekoga, ali se u isti mah i plašio toga. Ja se nisam uključivala u razgovor: nisam mogla. Umesto toga, oprala sam sve sudove. Obrisala sam po nekoliko puta svaku čašu i svaku šolju. Izbegavala sam Olivjeov pogled koji je pokušavao da se sretne s mojim. Kad sam shvatila da nema više ničega za pranje, brisanje i glancanje, uzela sam kutiju cigareta ispod bara i izašla.

Pušila sam drugu cigaretu zaredom kad sam začula zvonce: to je bio Feliks.

„E pa kralj je doneo odluku, znam kuda ću u provod.“

„Ne... molim te... ne možeš da me ostaviš samu s njim.“

„Jedina mu je mana što ne puši. Stvarno je dobar momak. To se oseća. Ne treba da se brineš. Razgovaraj s njim. Samo napred! Uživaj malo više u životu!“

Poljubio me je u obraz.

„Čeka te.“

Feliks ode, veseo kao malo dete. Duboko sam uzdahnula, pa ušla u *Srećne ljude*.

„Ehej...“, pozdravi me Olivje.

„Ehej...“

„Jesi li raspoložena za večeru udvoje?“

Vratih se iza šanka i otpih gutljaj vina. Olivje nije odvajao pogled od mene.

„Možemo li da ostanemo ovde?“, predložih mu.

„Zatvaram i bar je večeras samo naš.“

„Ako dozvoliš da se ja pobrinem za večeru.“

„Važi!“

On skoči sa stolice i zaputi se ka vratima, ali se onda predomislio i okrenuo prema meni.

„Bićeš ovde kad se vratim? Nećeš da pobegneš?“

„Imaj poverenja u mene.“

On mi uputi širok osmeh i izađe.

Da bih prekratila vreme dok se ne vrati, ugasila sam svetlo u izlogu i okrenula ploču na vratima – sad je bilo zatvoreno – promenila muziku pustivši najnoviji album Angusa i Džulije Stoun i otišla u toalet. Užasno sam izgledala. Tog jutra sam kasnila i nisam stigla da se našminkam; osim toga, miris koji sam stavila nije više bio tako svež. Imala sam, međutim, problem: nisam želela da rizikujem da Olivje zatekne zatvorena vrata kad se vrati, pa neću moći da se popnem u stan. U tom trenutku mobilni mi zavibrira u džepu. Feliks mi je poslao poruku: „ako hoces da se namolujes, potrazi iza table sa fotkama pored kase“. Čovek bi pomislio

da je postavio nadzornu kameru u toalet. Ne bi me iznenadilo! Feliks mi je, naime, pripremio torbicu sa šminkom, u koju je stavio i četku za kosu i uzorak mog parfema.

Samo što sam prostrla stolnjak preko šanka, Olivje se vratio, ruku punih hrane.

„Jesi li ti to pozvao drugare da nam se pridruže?“

„Nisam znao šta da odaberem“, odgovori on, spuštajući nekoliko kesa na šank. „Zato sam uzeo od svega pomalo. Svratio sam do prodavnice grčkih jela, pa kod italijanskog kobasičara, a onda kod prodavca sira... Za desert sam uzeo kolače sa čokoladom, ali mi je sinulo da možda više voliš voće, tako da ima pita...“

„Nije trebalo sve to da kupiš.“

„Volim da se brinem o tebi.“

„Misliš da neko treba da se brine o meni?“

On se namršti.

„Ne... sviđaš mi se i to mi pričinjava zadovoljstvo...“

Pogledah u svoja stopala, noge su mi se tresle.

„Ja nisam ovde domaćin, ali hoćemo li da sednemo?“

Znao je šta treba da radi da bih se osećala lagodno i kako da umanjim napetost koja je nužno pratila ovaj improvizovani sastanak.

Izgubila sam predstavu o vremenu. Godinama nisam provela ovako prijatno veče. Olivje me je zasmijavao pričajući mi o svojim pacijentima, umišljenim bolesnicima. Otkrivala sam spontanog muškarca koji zna šta hoće i nalazi sreću u malim stvarima. Želeo je da sazna malo više o meni.